

Dialogi

Seurakunnan luottamushenkilöiden
teemamateriaalit 2023–2026

Unelmien seurakunta Erätauko-kaava

Seurakunnan luottamushenkilöiden
teemamateriaalit 2023–2026

Unelmien seurakunta

Erätauko-keskustelun kaava
Luottamushenkilöiden dialogit
Kesto 120 min, livenä

Ohjeita käsikirjoituksen käyttämiseen

- Suunnittele keskustelusi ennakkoon käsikirjoituksen pohjalta. Voit käyttää käsikirjoituksen tukena myös ohjauskortteja:
www.eratauko.fi/tyokalu/keskustelun-ohjauskortit/
- Käsikirjoitus on fasilitoinnin (ohjaamisen/vetämisen) tueksi, sitä ei tarvitse jakaa keskustelijoille. Se kannattaa esimerkiksi tulostaa itselle muokkauksen jälkeen.
- Käsikirjoituksen sanoitukset ovat esimerkkisanoituksia ja toivomme että muokkaat ne keskustelunne aiheeseen ja suuhusi sopiviksi.

Eripituiset keskustelut

Kaikki ajat ovat suuntaa-antavia ja niiden on tarkoitus antaa käsitys ajasta mikä kuhunkin vaiheeseen kannattaa suurin piirtein käyttää. Niitä ei ole tarkoitettu noudatettavan täsmällisesti aloitusta ja lopetusta lukuun ottamatta. Tässä näet kaksi eri ajastettua kaavaa, 45 minuutin ja 120 minuutin keskustelun. Voit valita kumman tahansa, riippuen siitä, paljonko aikaa sinulla on käytettävissä. Mikäli haluat pidentää keskustelun 180 minuuttiin, lisää aikaa keskustelun syventämiseen, yhteenvetoon ja purkuun.

Yhteensä 45 min

Min	Osio
5	Aloitus
2	Alustus
5	Pariporina
25	Avataan yhteinen keskustelu
3	Oivallusten kirjoittaminen
3	Oivallusten kertominen
2	Kiitos ja lopetus

Yhteensä 120 min

Min	Osio
7	Aloitus
8	Alustus
5	Pariporina
32	Avataan yhteinen keskustelu
5	Mihin syvennytään
45	Jatketaan keskustelua
5	Oivallusten kirjoittaminen
10	Oivallusten kertominen
3	Kiitos ja lopetus

Seuraava kaava on toteutettu 120 minuutin keskusteluun, jos järjestät 45 minuutin dialogin, karsi käsikirjoituksesta keskustelun syventäminen.

Luottamushenkilöiden dialogit

LUKUOHJE:

Oikealla sanoitus- ja ohjausvinkkejä ohjaajalle:

Perusfontti - sano esimerkiksi näin

Kursivoitu fontti - ohjaajalle apua keskusteluun

Punaisella: Muuta tarpeen mukaan.

Min	Osio	Klo
15	Aloituspöytäkirja, pelisäännöt, esittelykierto, alustus	
85	Yhteinen keskustelu (sis. tauko)	
5	Oivallusten kirjoittaminen	
10	Oivallusten kertominen	
5	Kiitos, lopetus	

Yhteensä 120 min

Aloituspöytäkirja

Tervetuloa mukaan tämän ryhmän Erätauko-keskusteluun. Aiheemme on tänään Unelmien seurakunta.

Minä toimin keskustelun ohjaajana.

Tänään puhumme omasta kokemuksesta. Puhutaan enemmän itsestä, kuin muista. Keskustelussa ei ole tarkoitus vakuuttaa, voittaa tai väitellä.

Keskustelun aikana ja sen jälkeen voi olla erilaisia näkemyksiä aiheesta, emme pyri yksimielisyyteen. Keskustelun lopuksi pohditaan, mitä olemme oppineet tai oivaltaneet yhteisen keskustelun aikana.

Keskustelussa ei tarvitse tehdä päätöksiä tai etsiä ratkaisuja, mutta sellaisia voi nousta esiin. Voimme jutella rauhassa ja keskustelu käydään luottamuksellisesti.

Käydään alkuun lyhyt esittelykierto. Voit esitellä itsesi pelkällä etunimellä ja kertomalla mikä on ensimmäinen kokemuksesi demokratiasta käytännössä? Tämä voi liittyä lapsuudenmuistoon, koulu-aikaan tai mihin ikinä.

5 min

Rakentavan keskustelun pelisäännöt

- 1. Kuuntele** toisia, älä keskeytä tai käynnistä sivukeskusteluja.
- 2. Liity** toisten puheeseen ja käytä arkikieltä.
- 3. Kerro** omasta kokemuksesta.
- 4. Puhuttele** muita suoraan ja kysy heidän näkemyksiään.
- 5. Ole läsnä** ja **kunnioita** toisia sekä luottamuksen ilmapiiriä.
- 6. Etsi ja kokoa.** Työstä rohkeasti esiin tulevia ristiriitoja ja etsi piiloon jääneitä asioita.

Keskustelussa käytetään Rakentavan keskustelun pelisääntöjä, käydään ne vielä lyhyesti läpi...

→ *Ohjaaja kertaan läpi kuusi pelisääntöä, jotka löytyvät vasemmalta.*

- 1. Jokaisella täytyy olla mahdollisuus rauhassa kertoa omista näkemyksistään. On tärkeää, että emme keskeytä toisiamme emmekä aloita sivukeskusteluja.*
- 2. Käytä arkikieltä - vältetään erikoistermejä.*
- 3. Jaamme omia kokemuksiamme tästä aiheesta. Voit jatkaa toisen kokemuksesta ja kertoa, miten oma kokemuksesi on samanlainen tai erilainen.*
- 4. Voit puhutella muita suoraan ja kysyä kysymyksiä heiltä jos haluat.*
- 5. Ei katsota keskustelun aikana somea tai muuta, vaan keskitytään tähän hetkeen. Keskustelemme tänään myös luottamuksellisesti. Voit mielellään kertoa, että olet ollut mukana tässä keskustelussa, mutta siteeraa toisia vain heidän luvallaan.*
- 6. Älä jätä sanomatta jotain, mikä mahdollisesti poikkeaa jo aikaisemmin käydystä keskustelusta. Tämä rikastuttaa keskustelua ja auttaa meitä ymmärtämään päivän teemaa paremmin.*

Sitoudummeko yhdessä näihin pelisääntöihin?

Hyvä, jatketaan!

5 min

Luottamushenkilöiden dialogit

Min	Osio	Klo
15	Aloitus, pelisäännöt, esittelykierros, alustus	
85	Yhteinen keskustelu (sis. tauko)	
5	Oivallusten kirjoittaminen	
10	Oivallusten kertominen	
5	Kiitos, lopetus	

Keskustelun alustus

Alustuksena tänään kuuntelemme Antti Tuiskun kappaleen Kahvia ja pullaa. Sen jälkeen aloitetaan keskustelu.

Voit jakaa myös kappaleen sanat keskustelun osallistujille luettavaksi, tällöin kappaleen sanoma on helpompi sisäistää.

Antti Tuisku - Kahvia ja Pullaa:

<https://www.youtube.com/watch?v=OB4UoUul-Lk>

Nosta keskusteluun mahdollisuuksien mukaan myös eri näkökulmia, kuten esimerkiksi:

Viestintä, talous, henkilöstö, strategia, tilat, käytännön toiminta, tilaisuudet ja retket/leirit, arvot, missio, visio, ajankohtaiset kysymykset ym.

Voit myös valita jonkun muun virittäytymismateriaalin tai -tavan.

5 min

Antti Tuisku - Kahvia ja Pullaa

Tuntuu että kaikil muil on paikka
Niillon oma meidänjengiseura
Mis voi aina sunnuntaisin olla
Puku päällä muiden kaa

Tuntuu että kaikil muil on suunta
Niillon oma ryhmän sääntökirja
Eikä niiden tarvi aprikoida
Tekikö ne virheen taas

Ja pöydäs on aina pullaa ja hyvii voileipii
Mä tahtoisin syödä joskus sellaisii

Nii sitä että
Löytyskö hiihtoliitto
Tai joku mikä pervoilukerho vaan
Missä mäkin saan
Madonnaa
Sunnuntaisin laulaa

Hengen ja tiedon seura
Tai joku mikä virveliryhmä vaan
Missä vetää saan
Muiden kaa
Kahvia ja pullaa

Tuntuu että kaikil muil on suoja
Lapsuudessa saatu kymppitelttä
Kotitalo kunnan kalliolla
Sitä ei voi horjuttaa

Kenenkään ei tarvi yksin olla
Koko kylä jeesaa jos on huolta
Joltakin jos puuttuu velhoviitta
Yhdessä se virkkaillaan

Ja tarjolla taas on pullaa ja hyvii
voileipii
Voi Jeesus mä haluun niihin bileisiin

Ni sitä että
Löytyskö hiihtoliitto

Tai joku mikä pervoilukerho vaan
Missä mäkin saan
Madonnaa
Sunnuntaisin laulaa

Hengen ja tiedon seura
Tai joku mikä virveliryhmä vaan
Missä vetää saan
Muiden kaa
Kahvia ja pullaa

Yöllä mä unen laaksoissa kuuntelen
Miten "Like a Virgin" soi
Kun ykköset pääl
Ykköset pääl
Kaikki kuorossa veisaa

Mun oma jengi katsoo mua
hymyillen
Ei ne käännytä mua pois
Ja pöydällä nään
Pöydällä nään
Kasan kahvii ja pullaa

Löytyskö hiihtoliitto
Tai joku mikä pervoilukerho vaan
Missä mäkin saan
Madonnaa
Sunnuntaisin laulaa

Hengen ja tiedon seura
Tai joku mikä virveliryhmä vaan
Missä vetää saan
Muiden kaa
Kahvia ja pullaa

Luottamushenkilöiden dialogit

Min	Osio	Klo
15	Aloitus, pelisäännöt, esittelykierros, alustus	
85	Yhteinen keskustelu (sis. tauko)	
5	Oivallusten kirjoittaminen	
10	Oivallusten kertominen	
5	Kiitos, lopetus	

Keskustelun aloitus

Ota nyt hetki aikaa itsellesi. Kirjaa koneelle tai paperille, mitä kokemuksia tai ajatuksia alustus sinussa herätti.

TAI VAIHTOEHTOISESTI PARIPORINA:

Keskustele parisi kanssa mitä kokemuksia tai ajatuksia alustus sinussa herätti.

Tähän on aikaa noin viisi minuuttia. Voitte aloittaa...

... Nyt on aika lopettaa.

5 min

Luottamushenkilöiden dialogit

Min	Osio	Klo
15	Aloitus, pelisäännöt, esittelykierros, alustus	
85	Yhteinen keskustelu (sis. tauko)	
5	Oivallusten kirjoittaminen	
10	Oivallusten kertominen	
5	Kiitos, lopetus	

- Kirjoita itsellesi osallistujien nimet ylös ja merkkää nimen kohdalle viiva aina, kun henkilö on käyttänyt puheenvuoron. Näin pidät yksinkertaista tilastoa siitä, ketkä kaikki käyttävät puheenvuoroja ja miten monta.

Yhteinen keskustelu

Nyt olisi kiva kuulla lyhyesti, että mistä juttelitte/ mitä ajatuksia heräsi. Pidetään omat puheenvuorot tiiviinä, jotta meillä kaikilla on mahdollisuus osallistua keskusteluun.

Kuka haluaisi aloittaa ja kertoa siitä, mitä jaoitte?

... Entä mitä muita kokemuksia nousi esiin? Oliko samanlaisia vai erilaisia kokemuksia?

- Voit kysyä suoraan joltakulta, jos keskustelua on vaikeaa saada käyntiin
- Kysy tässä vaiheessa kaikilta jokin ajatus, vaikka he eivät itse pyytäisi puheenvuoroa.
- Ohjaa keskustelijoita puhumaan omasta kokemuksesta

Kiitos kaikille. Nostitte esiin esimerkiksi seuraavia tunteita ja ajatuksia: ...

15 min

Luottamushenkilöiden dialogit

Min	Osio	Klo
15	Aloituspöytäkirja, pelisäännöt, esittelykierto, alustus	
85	Yhteinen keskustelu (sis. tauko)	
5	Oivallusten kirjoittaminen	
10	Oivallusten kertominen	
5	Kiitos, lopetus	

→ *Voit sanoittaa ääneen hankalia tilanteita. Esiin nousseita ongelmia ei tarvitse ratkaista tässä keskustelussa, mutta voi olla hyvä, että ne tulevat esille. Jos tulee tiukka tilanne, sen voi sanoa ääneen ja pitää vaikka pienen tauon ja jatkaa sen jälkeen eteenpäin.*

→ *Muistuta tarpeen mukaan Rakentavan keskustelun pelisäännöistä, joihin on yhdessä sitouduttu. Kunnioitetaan myös heitä, jotka eivät ole läsnä.*

→ *Ohjaa keskustelijoita liittymään edellisen puheenvuoroon ja puhumaan enemmän itsestä kuin muista.*

→ *Kysy erityisesti heiltä, jotka eivät ole vielä puhuneet paljoa*

→ *Voitte tarvittaessa ottaa kysymyksen jälkeen pari-porinan, että osallistujilla on mahdollisuus jäsentää ajatuksiaan.*

Yhteinen keskustelu jatkuu

Kiitos äskeisestä jakamisesta. Jatketaan keskustelua näiden kokemusten ja pohdintojen avulla. Minulla on teille muutama kysymys, joiden avulla voimme jatkaa keskustelua eteenpäin.

Valitse näistä kysymyksistä keskusteluusi sopivimmat. Voit myös muokata kysymyksiä.

- Mikä herättää toiveikkautta, kun ajattelet seurakuntasi tulevaisuutta?
- Mikä herättää huolta kun ajattelet seurakuntasi tulevaisuutta?
- Mitä toivot luottamushenkilöiden yhteistyöltä?
- Mitkä ovat sinun vahvuutesi yhteisessä tekemisessä?
- Miltä toivot seurakuntasi näyttävän vuonna 2030?

Syventävät apukysymykset ohjaajan tueksi:

- Miksi juuri nämä asiat nousivat mieleesi, mitä luulet?
- Minkälaiset kokemukset tai tilanteet ovat vaikuttaneet siihen, että nostit näitä asioita esiin?

50 min

Luottamushenkilöiden dialogit

Min	Osio	Klo
15	Aloitus, pelisäännöt, esittelykierros, alustus	
85	Yhteinen keskustelu (sis. tauko)	
5	Oivallusten kirjoittaminen	
10	Oivallusten kertominen	
5	Kiitos, lopetus	

Oivallusten kirjoittaminen

Kiitos hyvästä ja rakentavasta keskustelusta! Olette jakaneet kokemuksianne liittyen esimerkiksi...

→ *Kokoa ja kerro lyhyesti, mistä teemoista on puhuttu*

Seuraavaksi kirjoitamme, mitä oivalluksia, tunteita tai ajatuksia yhteisestä keskustelustamme syntyi.

Kirjoita itse omaan paperiisi tai koneelle muutama oivallus, tunne tai ajatus, joka sinulle jäi mieleen keskustelusta.

Tähän on aikaa muutama minuutti. Valitse niistä yksi, jonka haluat jakaa tässä yhdessä.

5 min

Luottamushenkilöiden dialogit

Min	Osio	Klo
15	Aloitus, pelisäännöt, esittelykierros, alustus	
85	Yhteinen keskustelu (sis. tauko)	
5	Oivallusten kirjoittaminen	
10	Oivallusten kertominen	
5	Kiitos, lopetus	

Oivallusten kertominen

Nyt pyydän, että yhdellä lauseella jokainen teistä jakaisi yhden oivalluksen, tunteen tai ajatuksen, joka tästä keskustelusta tai aiheesta sinulle jäi.

Aloitetaan vaikkapa sinusta...

- *Valitse aloittajaksi sellainen henkilö, joka on todennäköisesti valmis kertomaan omasta oivalluksestaan.*
- *Kaikkea ei tarvitse jakaa, jollei halua.*

Kiitos. Kysyn vielä, että keiden ja missä tulisi mielestänne jatkaa keskustelua tästä aiheesta?

10 min

Luottamushenkilöiden dialogit

Min	Osio	Klo
15	Aloitus, pelisäännöt, esittelykierros, alustus	
85	Yhteinen keskustelu (sis. tauko)	
5	Oivallusten kirjoittaminen	
10	Oivallusten kertominen	
5	Kiitos, lopetus	

Kiitos ja lopetus

Kiitos yhteisestä keskustelusta!

Miltä tämä Erätauko-keskustelu ja aihe tuntui?

Minkälainen tunnelma teille jäi yhteisestä keskustelusta?

Miten eteenpäin?

Kiitos, että järjestit Erätauko-keskustelun. Toivottavasti se oli sinulle ohjaajana ja osallistujille hyvä kokemus.

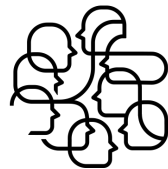
Dialogi on mahdollisuus syventää ymmärrystä, oppia rakentavamman keskustelun taitoja, pysähtyä kuuntelemaan muiden kokemuksia ja päästä kertomaan omia, epävalmiitakin ajatuksia muille.

Dialogi ei kuitenkaan ole ihmeteko. Yksikin kerta saattaa olla oikein onnistunut, mutta välillä huomataan, että lisää keskustelua tarvitaan. Sekin on tärkeä oivallus. Joskus luottamuksen luomiseen menee aikaa. Jos siis tuntui, että keskustelua tarvitaan lisää tai jostakin toisesta aiheesta, sellaiselle on hyvä varata aikaa.

Apua keskustelun suunnitteluun ja toteutukseen saat esimerkiksi Erätauko-säätiön sivuilta www.eratauko.fi

Toivotamme hyviä ja rakentavia dialogeja seurakuntaanne!
Erätauko-säätiö

Kiitos!

ERÄTAUKO
SÄÄTIÖ

Seurakunnan luottamushenkilöiden teemamateriaalit 2023–2026

Erätauko-säätiö

Kirkkopalvelut ry / STEP-opintokeskus 2023

